

Gårdsnavn: Verket 5 Gnr/bnr:

Koordinat: Ø: 594718, N: 6590389, 22 EU89-UTM Sone 32

Synbarhet:

foto: A Austad, april 2012, nr 1045171a

Kulturminneregistrering

KMtype: , ,

Tilstand: Intakt

Verneverdi:

Vern: ,

Beskrivelse:

Lagården

Verket 5

Lagården- eller Ladegården som den sikkert het i gamle dager. Det er den store og eneste

Lok. nr. 1045171 Lagården forts:

bygningen på Verket som er oppført i mursten. Den finnes på kart fra 1834.

Før 1922 var det 12 leiligheter i gården - alle med 1 rom og kjøkken. Men så ble gården ombygd til 8 leiligheter med 2 rom og kjøkken. I 1960 åra ble det lagt inn WC. Noen har også bad.

Stallen

Navnet fikk denne gården trolig fordi det her var stall med låve for høyet til hestene på jernverket. I sydenden inne i gården var det stall med plass til 12 hester. Senere, da den ble ombygd med garasjer, var det plass til 5 hester her.

På vestenden av stallbygningen ble det under 2.verdenskrig bygget et fjøs for griser som beboerne på Verket eide. Hit måtte alle levere sine skyller som ble brukt til grisefor. To ganger i året var det slakting, og skrottene ble delt mellom alle beboerne. Under krigen ble meget vanskelig å skaffe grisunger, men konsul Peterson kjøpte en avlspurke, så de kunne ale opp griser sjøl.

Etter krigen ble dette ombygget til fellesbad for alle på Verket. Det var egne dager for kvinner og menn. Senere ble det forandret til et bad for kvinner og et for menn.

Vaskeriet

I husene på baksiden av Lagården er det foruten boder til leilighetene i gården et fellesvaskeri for alle på Verket. Før var det bryggerhus og bakeri her, senere bare vaskeri. Midt i rommet var det kummer i en ring hvor tøyet ble kokt. Så ble tøyet skrubbet på vaskebrett med grønnsåpe. Rundt i rommet var det kummer hvor vasken kunne skylles. Tørkingen måtte gjøres hjemme. Nederst i bakgården var det et rom med en stor rulle hvor store ting som laken og duker kunne ruller. Oppe i rullen var det store steiner for å få trykk på tøyet, så det skulle bli slett og pent. Med en stor sveiv sveivet man rullen frem og tilbake. Her måtte vi guttene sveive frem og tilbake for mødrene våre.

Etter krigen kjøpte M. Peterson & Søn nye store vaskemaskiner fra Thune maskiner og en varmrulle så store ting kunne ruller tørt. Det ble også montert et stort elektrisk tørkeskap, så alle kunne få tørket vasken sin i løpet av natten. Dette var rene drømmen for husmødrene på Verket.

Tekst av: Knut Thorvaldsen, 2012

Tilhørende enkeltminner (0):

Litteratur